

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

12 червня 2026 року № 314

**Узагальнююча податкова консультація
щодо окремих питань застосування режиму звільнення від
оподаткування податком на додану вартість, встановленого
пунктом 197.23 статті 197, підпунктами 4 та 5 пункту 32 підрозділу 2
розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України**

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, регулюються нормами Податкового кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно зі статтею 5 розділу I «Загальні положення» Кодексу поняття, правила та положення, установлені Кодексом та законами з питань митної справи, застосовуються виключно для регулювання відносин, передбачених статтею 1 розділу I «Загальні положення» Кодексу. У разі якщо поняття, терміни, правила та положення інших актів суперечать поняттям, термінам, правилам та положенням Кодексу, для регулювання відносин оподаткування застосовуються поняття, терміни, правила та положення Кодексу. Інші терміни, що застосовуються у Кодексі і не визначаються ним, використовуються у значенні, встановленому іншими законами.

Правові засади планування, порядок формування обсягів та особливостей здійснення закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення для забезпечення потреб сектору безпеки і оборони, а також інших товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, а також порядок здійснення державного і демократичного цивільного контролю у сфері оборонних закупівель визначено Законом України від 17 липня 2020 року № 808 «Про оборонні закупівлі» (далі – Закон № 808).

Згідно з пунктами 2, 10, 17, 28 та 29 частини першої статті 1 розділу I Закону № 808:

виконавець державного контракту (договору) з оборонних закупівель (далі – виконавець державного контракту (договору)) – суб'єкт господарювання незалежно від організаційно-правової форми та форми власності або іноземний суб'єкт господарювання (інша іноземна юридична особа) чи об'єднання юридичних осіб, з якими укладено державний контракт (договір) за результатами проведення закупівель, визначених Законом № 808;

державні замовники у сфері оборони (далі – державні замовники) – визначені Кабінетом Міністрів України центральні органи виконавчої влади, інші державні органи, військові формування, утворені відповідно до законів України;

державний контракт (договір) (далі – державний контракт (договір)) – угода, укладена у письмовій формі державним замовником від імені держави з виконавцем відповідно до затверджених планів закупівель товарів, робіт і послуг оборонного призначення;

НАКАЗ Мінфін СЕД АСКОД

Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000E22D2C00DD9BE400

Підписувач Овчаренко Віктор Петрович

Дійсний з 27.05.2025 15:48:41 по 25.05.2027 15:48:41

Міністерство фінансів України

№ 314 від 12.06.2026

співвиконавці / субпідрядники – суб'єкти господарювання незалежно від їх форми власності, іноземні суб'єкти господарювання, які залучаються виконавцями державних контрактів (договорів) на підставі договорів, у тому числі зовнішньоекономічних договорів (контрактів), до виконання укладених із державним замовником державних контрактів (договорів);

товари оборонного призначення – озброєння, військова та спеціальна техніка, зброя і боєприпаси, спеціальні комплектувальні вироби для їх виготовлення та експлуатації, матеріали та обладнання, спеціально призначені для їх розроблення, виготовлення або використання, спеціальні технічні засоби, технічні засоби з розвідки, засоби технічного та криптографічного захисту інформації, засоби спеціального зв'язку, космічна техніка військового та подвійного призначення, засоби індивідуального захисту (бронежилети всіх класів захисту, протиударні, кулезахисні шоломи, комплекти протиударного захисту тощо), спеціальні засоби (кайданки, кийки, засоби, споряджені речовинами сльозогінної, світлошумової дії тощо), спеціальні (спеціалізовані) транспортні засоби; комп'ютерна, оптична, вимірювальна та інша техніка; спеціальний формений одяг, необхідний для виконання завдань правоохоронними органами, структурними підрозділами органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, військовими формуваннями з правоохоронними функціями, товари подвійного використання для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони, розвитку обороноздатності держави та системи національної стійкості, а також будь-які інші товари, які закуповуються державними замовниками, визначеними згідно з пунктом 10 частини першої статті 1 розділу I Закону № 808, для гарантованого забезпечення потреб безпеки і оборони.

Відповідно до статті 8 Закону № 808 виконавець державного контракту (договору), зокрема:

поставляє товари, виконує роботи та надає послуги оборонного призначення відповідно до умов державного контракту (договору);

залучає до виконання державного контракту (договору) співвиконавців / субпідрядників оборонних закупівель.

Правові основи оподаткування податком на додану вартість встановлено розділами I «Загальні положення», V «Податок на додану вартість» та підрозділами 2 та 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Відповідно до абзацу першого пункту 197.23 статті 197 розділу V «Податок на додану вартість» Кодексу звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції із ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту товарів, визначених частиною восьмою статті 287 Митного кодексу України, та з першого постачання цих товарів на митній території України для їх використання у виробництві товарів оборонного призначення, визначених згідно із законом, та якщо замовником таких товарів є державний замовник у сфері оборони, визначений Кабінетом Міністрів України.

Звільнення від оподаткування податком на додану вартість, встановлене пунктом 197.23 статті 197 розділу V «Податок на додану вартість» Кодексу, не застосовується до операцій із ввезення на митну територію України у митному режимі імпорту та з постачання на митній території України товарів, що мають походження з країни, визнаної державою-окупантом згідно із законом України та/або визнаної державою-агресором по відношенню до України згідно із законодавством, або ввозяться з території такої держави-окупанта (агресора) та/або з окупованої території України, визначеної такою згідно із законом України.

Підпунктом 4 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу визначено, що тимчасово, на період проведення антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації, та/або запровадження воєнного стану відповідно до законодавства, звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України та постачання на митній території України товарів оборонного призначення, визначених такими згідно з пунктом 29 частини першої статті 1 Закону № 808, що класифікуються за групами, товарними позиціями та підкатегоріями УКТ ЗЕД, перерахованими у підпунктах «а» – «н» підпункту 4 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Підпунктом 5 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу визначено, що тимчасово, на період проведення антитерористичної операції та/або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації, та/або запровадження воєнного стану відповідно до законодавства, звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з ввезення на митну територію України та постачання на митній території України товарів, що класифікуються за групами, товарними позиціями та підкатегоріями УКТ ЗЕД, перерахованими у підпункті 5 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, кінцевим отримувачем яких відповідно до сертифіката кінцевого споживача або згідно з умовами договору визначено правоохоронні органи, Міністерство оборони України, Збройні Сили України та інші військові формування, добровольчі формування територіальних громад, утворені відповідно до законів України, інші суб'єкти, що здійснюють боротьбу з тероризмом відповідно до закону та / або беруть участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації проти України, підприємства, які є виконавцями (співвиконавцями) державних контрактів (договорів) з оборонних закупівель.

У разі здійснення операцій, звільнених від оподаткування податком на додану вартість відповідно до підпунктів 4 і 5 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, положення пункту 198.5 статті 198 та статті 199 розділу V «Податок на додану вартість» Кодексу не застосовуються щодо таких операцій (останній абзац пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу).

Питання та відповіді:

Питання 1

Чи застосовується режим звільнення від оподаткування податком на додану вартість, встановлений пунктом 197.23 статті 197 розділу V «Податок на додану вартість» Кодексу, за умови, що оплата вказаних у такому пункті товарів (товарів, зазначених у частині восьмій статті 287 Митного кодексу України) здійснюється уповноваженою особою іноземної держави та якщо такі товари будуть призначені та використані виключно у виробництві товарів оборонного призначення, а замовником (покупцем / отримувачем) таких товарів є державний замовник у сфері оборони, визначений Кабінетом Міністрів України?

Відповідь на питання 1

Так. Режим звільнення від оподаткування податком на додану вартість, встановлений пунктом 197.23 статті 197 розділу V «Податок на додану вартість» Кодексу, застосовується незалежно від того, яким суб'єктом та за рахунок яких джерел відбувається оплата за вказані у такому пункті товари (товари, зазначені у частині восьмій статті 287 Митного кодексу України).

Питання 2

Чи застосовується режим звільнення від оподаткування податком на додану вартість, встановлений підпунктом 4 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, за умови, що оплата вказаних у такому підпункті товарів оборонного призначення, які класифікуються за відповідними групами, товарними позиціями та підкатегоріями УКТ ЗЕД, здійснюється уповноваженою особою іноземної держави, а замовником (покупцем / отримувачем) таких товарів є державний замовник у сфері оборони, визначений Кабінетом Міністрів України?

Відповідь на питання 2

Так. Режим звільнення від оподаткування податком на додану вартість, встановлений підпунктом 4 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, застосовується незалежно від того, яким суб'єктом та за рахунок яких джерел відбувається оплата, у тому числі, якщо така оплата здійснена уповноваженою особою іноземної держави за вказані у такому підпункті Кодексу товари оборонного призначення, що визначені і класифікуються за групами, товарними позиціями та підкатегоріями УКТ ЗЕД, перерахованими у такому підпункті Кодексу (з урахуванням визначених у вказаному підпункті Кодексу обмежень), та використовуються в оборонних цілях або постачання (закупівля) таких товарів здійснюється для державних замовників з оборонного замовлення в залежності від категорії товарів, перерахованих у цьому підпункті.

Питання 3

Чи застосовується режим звільнення від оподаткування податком на додану вартість, встановлений підпунктом 5 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, за умови, що оплата вказаних у такому підпункті Кодексу товарів, які класифікуються за відповідними групами, товарними позиціями та підкатегоріями УКТ ЗЕД, здійснюється уповноваженою особою іноземної держави, а кінцевими отримувачами таких товарів відповідно

до сертифіката кінцевого споживача або згідно з умовами договору є зазначені у вказаному підпункті суб'єкти?

Відповідь на питання 3

Так, звільнення від оподаткування податком на додану вартість, передбачене підпунктом 5 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, не залежить від того, за рахунок яких джерел відбувається оплата за товари, визначені цією нормою Кодексу, за умови, що:

- товари належать до категорії товарів, що класифікуються за групами, товарними позиціями та підкатегоріями УКТ ЗЕД, перерахованими у підпункті 5 пункту 32 підрозділу 2 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу;

- кінцевим отримувачем товару згідно з умовами договору або відповідно до сертифіката кінцевого споживача визначено:

 - правоохоронні органи;

 - Міністерство оборони України;

 - Збройні Сили України та інші військові формування;

 - добровольчі формування територіальних громад, утворені відповідно до законів України;

 - інші суб'єкти, що здійснюють боротьбу з тероризмом відповідно до закону та/або беруть участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації проти України;

 - підприємства, які є виконавцями (співвиконавцями) державних контрактів (договорів) з оборонних закупівель.

**Директор Департаменту
податкової політики**

Віктор ОВЧАРЕНКО